

**Mateja Erjavec
Mihovec,**

Osnovna šola Luisa
Adamiča Grosuplje

Angleščina v prvem razredu – Make a circle

POVZETEK: Otroci se lahko jezika naučijo hitreje in bolj spontano, če se ga začnejo učiti zgodaj in v povezavi z gibanjem. Takrat imajo tudi večje možnosti za razvijanje pravilne in točne izgovarjave. Otrok ni strah jezika uporabljati v sporazumevalne namene, poleg jezikovne zmožnosti pa pri učenju razvijajo tudi medkulturno zmožnost in s tem pozitivno naravnost do drugačnosti. V članku sem opisala svoje izkušnje z zgodnjim poučevanjem angleščine in nekaj primerov iz prakse.

Ključne besede: zgodnje učenje tujega jezika, neobvezni izbirni predmet, gibanje.

English in the first grade – Make a circle

Abstract: If children start learning a language at an early stage and through motion, they can learn it much faster and more spontaneously. They also have much better chance to develop more correct and accurate pronunciation. Children are not afraid of using a language for communication; in addition to acquiring linguistic skills they are also developing their intercultural skills, thus gaining a positive attitude towards diversity. The article describes the author's experience with early English teaching and contains a few practice examples.

Keywords: early learning of a foreign language, non-compulsory elective subject, motion

Uvod

V prvem letu poučevanja neobveznega izbirnega predmeta angleščina v prvem razredu sem se soočala z različnimi vprašanji, dilemami in izzivi. Včasih sem se počutila kot popoln začetnik, spet drugič sem dobila krila, še posebno, kadar mi je kakšna ura zelo dobro uspela. Zelo veliko sem se naučila na izobraževanju, ki sem se ga udeležila že pred začetkom šolskega leta. Na podlagi tega sem se odločila, da se bom poučevanja lotila z veliko gibanja. Da je gibanje pri učenju resnično pomembno, sem ugotovila tudi med šolskim letom. Landalf in Gerkejeva (1996) sta zapisali, da gibanje povezuje desno in levo možgansko polovico in pomaga pri otrokovem celostnem razvoju. Ob učenju jezika se učenci osredotočijo na gibanje in jezik sprejemajo nezavedno, kar pa zmanjša stres ob učenju. Še vedno iščem odgovore na nekatera vprašanja in skušam najti izboljšave za naslednje šolsko leto. Mislim, da je led prebit in da mi bo zdaj precej lažje. Odločila sem se, da delim nekaj utrinkov iz letošnjega leta in morda komu olajšam načrtovanje za naprej. Hello, je bilo večkrat slišati učence prvega razreda, kadar so me srečali na hodniku. Kar nekaj časa so me pozdravljali tudi s Hello, učiteljica angleščine. Skratka, če smo se srečali, učenci niso govorili slovensko, ampak so se trudili uporabljati angleščino. Žal za daljše pogovore nisem imela časa, ker sem vedno kam hitela, sem si pa vedno vzela čas vsaj za prijazen pozdrav. Mislim, da so učenci na tak način razvijali sporazumevalne zmožnosti.

Zgodnje učenje angleščine: Moje izkušnje s poučevanjem

Do letošnjega šolskega leta sem se preizkusila pri poučevanju angleščine na različne načine: interesna dejavnost, fakultativni pouk in CLIL¹. S tem sem nabirala dragocene izkušnje pri svojem delu, čeprav na različnih šolah in pod različnimi pogoji. Čeprav se je delo razlikovalo, pa je bila osnova enaka. Angleščino sem učencem želela približati na zabaven in igriv način. Priznati moram, da sem se na začetku lovila z metodami, ki bi bile primerne za učence v 1. triletju. Poleg tega so bile skupine precej velike, saj je bilo zanimanje za učenje angleščine pri učencih in starših veliko. To pa je zame pomenilo ogromno dela, prilagajanja, dobro organizacijo in vsakodnevne izzive. Učenci posameznih razredov so bili razdeljeni v skupine in imeli možnost prehajanja med skupinami, če so želeli nadomestiti zamujeno uro. Skupine so bile zelo različne in včasih je bilo težko najti dejavnosti, ki bi ustrezale vsem učencem.

Tuji jezik angleščina: Moje izkušnje s poučevanjem v 1. razredu

Na naši šoli je bila angleščina v prvem razredu organizirana kot predura ter peto in šesto šolsko uro. Na začetku sem bila prepričana, da bodo učenci preduro zaspani in da bodo pri pouku slabše sodelovali. Zmotila sem se. Učenci so bili ob tem času za delo najbolj motivirani in polni energije. Nismo potrebovali veliko uvodnih gibalnih dejavnosti na začetku ure, ker so bili preprosto prave energijske in motivacijske bombice, delo z njimi pa pravi užitek. Slabša stvar predure je bilo zamujanje nekaterih učencev, ki je bilo posebej izrazito v zadnjem mesecu pouka. Uštela sem se tudi pri prepričanju, da bo delo peto šolsko uro težje kot šesto. Bila sem prepričana, da se bodo učenci po peti uri najedli, spočili in si nabrali novih moči za delo, a ni bilo tako. Šesti uri v sredo in petek na podružnici sta mi pobrali veliko energije. Zame sta predstavljali velik izziv. Včasih se je od učencev pričakovalo

RAZLOGI ZA UČENJE TUJIH JEZIKOV V ZGODNJEM OTROŠTVU

Pižorn (2009) je navedla nekaj razlogov za zgodnje učenje angleščine:

- učenje pospešuje sporazumevanje in boljše medsebojno razumevanje;
- otroci se učijo tujega jezika drugače kot odrasli, njihovo učenje je bolj spontano;
- otroci so pri učenju osredotočeni na pomen jezika, ni jih strah uporabljati jezika v sporazumevalne namene;
- poleg jezikovne razvijajo tudi medkulturno zmožnost;
- zgodnje učenje ima pozitiven učinek na intelektualni, čustveni in družbeni razvoj otroka;
- otroci lahko razvijejo naravno izgovarjavo, zaradi večje odprtosti in samozavesti pa učenje poteka hitreje;
- če se začnemo jezik učiti v zgodnjem otroštvu, potem je verjetnost za usvojitve pravilne in točne izgovarjave večja.

PREDNOSTI UČENJA TUJIH JEZIKOV OB VSTOPU V ŠOLO

Po učnem načrtu za tuji jezik v 1. razredu (2013) sem povzela nekaj prednosti učenja tujih jezikov v prvem razredu:

- omogočanje daljše izpostavljenosti jeziku in senzibilizacijo za učenje tujega jezika;
- strpnost do drugačnosti;
- premišljeni didaktični pristopi z vključevanjem večdimenzionalnosti;
- pozitiven vpliv na spoznavni razvoj otroka.

¹ CLIL: (angleško) Content and Language Integrated Learning je poimenovanje za poučevanje vseh ali samo določenih vsebin nejezikovnih predmetov v tujem jeziku. Npr. poučevanje matematike v tujem jeziku.

praktično nemogoče. Slediti uri in dejavnostim, ko bi oni preprosto radi sedeli, barvali in imeli nekaj miru, svobode in časa zase. Še tako skrbno pripravljena in načrtovana učna ura včasih ni mogla konkurirati z utrujenostjo učencev. Peta šolska ura se je izkazala za primernejši čas. Poiskati sem morala primerne dejavnosti, ki so učence hkrati motivirale in umirile za sledenje nadaljnjemu delu. Učenci so vedeli, da jih po končani uri čakata kosilo in igra na igrišču. Pri urah so vedno lepo sodelovali. Trudila sem se, da so bile vsebine povezane z izkušnjami iz njihovega vsakdanjega življenja, ostalimi predmeti in primerne njihovi starosti. Govorila sem v angleščini, kadar pa sem presodila, da učenci potrebujejo podporo v slovenščini, so jo dobili. Navodila v angleščini so bila vedno podprta z mimiko, kretnjami in gibalnimi dejavnostmi, tako da so jih učenci večinoma razumeli. Če jih kdo ni razumel, so mu pomagali drugi. Pri pouku so se odzivali v slovenskem in tudi angleškem jeziku. Sama sem se na vse njihove odzive, vprašanja, povratne informacije odzivala v angleščini, razen če sem presodila, da učenci resnično potrebujejo uporabo slovenščine. Skozi celo šolsko leto smo razvijali cilje poslušanja in slušnega razumevanja, hkrati pa tudi govorjenja, ki se je pri nekaterih učencih razvilo proti koncu šolskega leta. Da učenci potrebujejo čas za razvijanje in učenje so sčasoma sprejeli tudi najbolj ambiciozni starši. Pojavljala so

se namreč vprašanja, koliko se morajo doma učiti in kaj točno morajo v prvem razredu že znati. V tistem trenutku je bilo težko najti pravi odgovor, še posebno, če se je glasil v slogu, da učenci potrebujejo čas. Kljub temu smo našli skupni jezik in učenci so se pri pouku ogromno naučili, kar je presenetilo tudi mene. Med šolskim letom sem občasno zaradi različnih kritik malo podvomila o načinu poučevanja, ki se je resnično dobro obnesel. Na koncu šolskega leta smo skupaj z ostalimi učiteljicami, ki so se letos z menoj podale na pot v neznano, ugotovile, da bomo imele v naslednjem šolskem letu pri delu v drugem razredu nekaj težav. Učenci, ki so letos obiskovali angleščino, so se tudi po mnenju zunanjih opazovalcev veliko naučili. Tisti, ki je niso, pa bodo morali nekako stopiti v korak z njimi. Zato smo že zdaj začele načrtovati, kako bomo z jezikovnim vnosom, ustvarjalnostjo, pozitivno naravnostjo in diferenciranim delom zmanjšale te razlike in vsem učencem omogočile kakovosten pouk in enakovredno možnost napredovanja pri učenju. Ena od učiteljic je za starše bodočih prvošolčkov pripravila videoposnetek z dejavnostmi, ki jih izvajamo pri angleščini, kar je zelo povečalo vpis k neobveznemu izbirnemu predmetu za naslednje šolsko leto. Tako da smo tudi s strani staršev dobile potrditev, da delamo dobro, da smo našle pot, ki vodi do uspeha in bomo s takim načinom dela z nekaj izboljšavami nadaljevale tudi v prihodnje.

Učni list: pesmice

Make a circle

Make a circle, make a circle
one, two, three,
clap your hands with your friends,
stand with me.

Hello

Hello, hello it's so nice to say,
Hello, hello and have a nice day.

Goodbye

Goodbye, goodbye it's so nice to say,
Goodbye, goodbye and have a nice day.

Moj primer iz prakse

GIBANJE IN ANGLEŠČINA

CILJI:

- Spontano razvijajo ritmični in melodični posluh.
- Sprostijo se ob gibalnih dejavnostih.

DEJAVNOSTI:

- gibanje ob tamburinu (počasi, hitro),
- oponašanje gibanja živali,
- gibalna pesmica *Make a circle*,
- pozdravna pesmica *Hello*.

Pri pouku angleščine sem vpeljala rutino, ki smo se je držali vsako uro. Temeljila je na gibanju in petju. Gibanje ob tamburinu se je prilagajalo tematiki učne ure in potrebam učencev. Ko smo obravnavali pravljico *Brown bear*, sem izbrala zgornje dejavnosti.

- Udarjala sem po tamburinu – ko sem udarjala počasi, so se učenci gibali počasi, ko sem udarjala hitro, so se gibali hitreje. Ko sem prenehala udarjati, so segli v roko najbližjemu, pomahali ... Nato so se ponovno gibali po razredu.
- Učenci so oponašali samo gibanje živali (medveda, psa, mačke, race, konja, žabe) brez oponašanja glasov.
- Če sem presodila, da učenci šesto šolsko uro potrebujejo več gibanja, sem delo in izbor dejavnosti temu prilagodila. Po končanih gibalnih dejavnostih sem učence vodila v krog, kjer smo se prijeli za roke in zapeli gibalno pesmico *Make a circle*.

Začeli smo z desno nogo, se držali in hodili v krogu, nato smo se ustavili in zaploskali s prijatelji, za konec pa na mestu zakorakali za *stand with me*. Nato smo igrico ponovili še z levo nogo. Ko smo zaključili, smo pripravili roke in na različne načine šteli do deset.

- Nato smo zapeli pozdravno pesmico *Hello*.
- Sledile so dejavnosti v krogu. Uro smo vedno zaključili s pesmico *Goodbye*.

Pri obeh pesmicah (*Hello* in *Goodbye*) smo z visoko dvignjenimi rokami mahali v pozdrav.

DELAMO KNJIGICO IN SE IGRAMO

Učenje s pomočjo zgodbe ali pesmice je bilo letos pri mojem delu glavno vodilo. Izbrala sem si meni zelo ljubo *Brown bear, brown bear, what do you see?* Učencem sem jo želela predstaviti na malo drugačen način. Doma sem izdelala svojo knjigico.

- Za uvodno motivacijo sem izbrala vrečko presenečenja, v kateri so bile živali, ki nastopajo v zgodbici. Z učenci smo jih skušali poimenovati v angleščini.
- Zgodbico sem jim nato predstavila s kombinacijo petja in pripovedovanja.
- Potem smo se o njej pogovorili: katere živali so v zgodbi nastopale, kakšnih barv so bile, so tudi v naravi živali takih barv, kakšnih barv bi lahko še bile ...
- Nato so učenci po spominu, brez pomoči knjige uredili živali v zaporedje, kakršno je bilo v zgodbi.
- Pri ponovnem pripovedovanju zgodbe so se nebesedno odzivali z dogovorjenimi gibi. Npr. *What do you see? I see ... Looking at me*.
- Učenci so se nato igrali spomin. Iskali so pare npr. *yellow – duck*. Razdeljeni so bili v skupine, naloge pa so bile prilagojene.
- Nove naloge: Učenci so po svoje spreminjali besedilo. Npr. *black bear, red horse ...*
- Sledila je še dejavnost po vzoru John Marion iz Londona. Učenci so v krogu ploskali in govorili besedilo *Brown bear, brown bear, what do you see*.

Izdelana knjižica *Brown bear, brown bear, what do you see?*

Igra spomin za različne skupine iz zgodbe *Brown bear*

BEREMO PRAVLJICE IN POJEMO PESMI V ANGLEŠČINI

CILJI:

- Besedno/nebesedno pokažejo razumevanje slišanih besedil.
- Spontano razvijajo elementarni ritmični in melodični posluš.
- Razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (pozorno poslušanje, razumevanje navodil, jezik razreda, razumevanje glavnih idej itn.).
- Se sprostijo ob gibalnih dejavnostih.
- Urejajo, razvrščajo, sestavljajo zaporedje.

Še ena pravljica, ki mi je zelo všeč, pa je *The little Red Hen*. Skušala sem vključiti čim več različnih dejavnosti, ki bi učence motivirale in jim omogočale, da bi bili aktivni. Za uvodno motivacijo sem pripravila pesmico iz knjige (*Down on the farm*), melodijo pa sem si izmislila.

- Med prepevanjem sem učencem kazala aplikacije živali, ki nastopajo v zgodbi. Zgodbo sem jim nato prebrala.
- Po branju smo se pogovorili: ali jim je bila zgodba všeč, katere živali so v zgodbi nastopale, ali katera žival iz zgodbe manjka, katerih živali na sliki v zgodbi ni bilo ...
- Učenci so nato uredili delo kokoške v pravilno zaporedje in zraven v angleščini povedali, kaj kokoška na sliki počne npr. *plants the wheat*.

- Učencem sem zgodbo ponovno pripovedovala, oni pa so jo z gibanjem prikazovali.
- Nato so učenci ugotavljali, kdo je kaj rekel. Prebrala sem jim aplikacije, ki smo jih zložili pod tisto žival, ki je to rekla. Npr. "*Who will help me plant the wheat?*" za kokoško ...

Nato smo z gibanjem ponazorili pesmico *This is the Way*.

- Učenci so nato po skupinah ponavljali besedišče za živali, ki so nastopale v zgodbi. Naloge so bile diferencirane.

Zaključili smo s pesmico in gibalno igro *Will you help me?* po vzoru John Marion ... (melodija Mojster Jaka).

Učni list: pesmice

Down on the farm

We are down on the farm,
down on the farm,
down on the farm,
with the animals.

Cluck, cluck, cluck-
goes the hen.

Miaow, miaow, miaow-
goes the cat.

Down on the farm,
down on the farm,
with the animals.

Squeak, squeak, squeak-
goes the mouse.

Neigh, neigh, neigh-
goes the horse.

Down on the farm,
down on the farm,
with the animals.

This is the way

This is the way I plant the seed,
plant the seed, plant the seed.

This is the way I plant the seed
so early in the morning!

This is the way I cut the wheat ...

This is the way I bake the bread ...

This is the way I eat the bread ...

Will you help me?

Will you help me? Will you help me?

My friend horse? My friend horse?

No, I will not help you.

No, I will not help you.

Plant the wheat, plant the wheat.

Will you help me? Will you help me?

My friend cat? My friend cat?

No, I will not help you.

No, I will not help you.

Cut the wheat, cut the wheat.

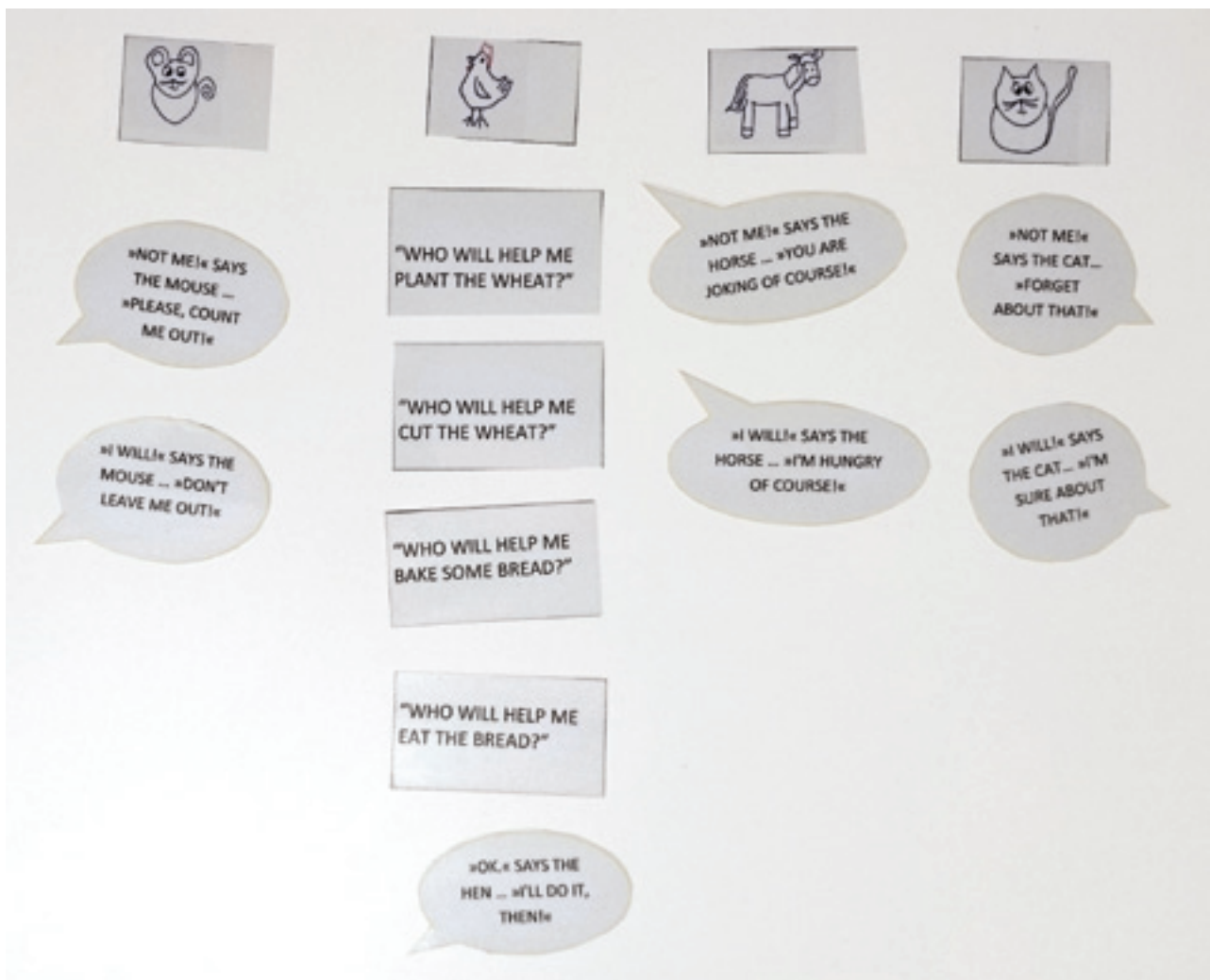
Will you help me? Will you help me?

My friend mouse? My friend mouse?

No, I will not help you.

No, I will not help you.

Make the bread. Make the bread.

Who say it?

Sklep

Poučevanje angleščine v prvem razredu zahteva veliko poguma, da si upaš izbrati drugačno in ustvarjalno pot. Za učitelja to pomeni velik izziv, veliko znanja in energije, načrtovanja in dobre organizacije. Včasih se sooča tudi z neodobranjem s strani sodelavcev. Zato je pomembno, da se zna spopasti s težavami in pogumno iskati nove poti, kadar se ne izide po pričakovanjih. V prvi vrsti pa potrebuje ljubezen do poučevanja in pozitivno naravnost. Ideje morajo priti iz srca in ne prisiljeno. Učitelj se mora ob poučevanju počutiti dobro, ne glede na pot in način, ki ju pri svojem delu izbere. Uspešna ura, dobri odzivi učencev in staršev pa zelo pripomorejo k temu, da je poučevanje še boljše. Učitelj je ključ do uspeha, ko verjame vase in v svoje učence.

Viri in literatura:

Brumen, M. (2004). *Didaktični nasveti za poučevanje angleškega in nemškega jezika*. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo.

Carle, E. (1995). *Brown bear, brown bear, what do you see?* London: Puffin Books.

Gray, E., Evans, V. (2005). *The little red hen*. Newbury: Express Publishing UK Ltd.

Landalf, H., Gerke, P. (1996). *Movement Stories for Young Children: Ages 3-6*. Lyme: Smith&Kraus Pub Inc.

Pižorn, K. (2009). *Dodatni tuji jeziki v otroštvu*. Ljubljana: Zavod republike Slovenije za šolstvo.

[http://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporzumevanje_v_tujih_jezikih/tuj%20jezik%20v%20prvem%20triletju/Strokovni%20%C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuj%20jeziki%20v%20otro%C5%A1tvu%20\(eval.studija\)_%20pizorn.pdf](http://www.zrss.si/projektiess/skladisce/sporzumevanje_v_tujih_jezikih/tuj%20jezik%20v%20prvem%20triletju/Strokovni%20%C4%8Dlanki%20in%20prevodi/dodatni%20tuj%20jeziki%20v%20otro%C5%A1tvu%20(eval.studija)_%20pizorn.pdf) (dostop, 24. 7. 2016).

Selič, M. (2015). *Igra je resna stvar*. Novo mesto: OŠ Center, seminar.

Učni načrt. *Tuji jezik v 1. razredu. Neobvezni izbirni predmet*. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport: Zavod republike Slovenije za šolstvo 2013.